

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/62/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114203823
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáček
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3114203823.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mandáčka a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovaným: 1/ F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., Q. 8, X/F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q.. V. XX, zastúpenej Podhorský & Partners, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocká 36, IČO: 46 962 000, o zaplatenie 3 672,90 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 11C/52/2014- 154 zo dňa 27. apríla 2017, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II., III., IV. a V. **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovaným 1/, 2/ **p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, o výške ktorého bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 524,70 eur s úrokom z omeškania 101,26 eur a s úrokom z omeškania 8,75 % ročne zo sumy 524,70 eur od 04.11.2012 do zaplatenia zastavil (výrok I.), žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). O trovách konania žalovanej 2/ rozhodol výrokom IV. tak, že má voči žalobcovi nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %. Združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% (výrok V.).

2. V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval skutkové zistenia, ktoré vyplynuli z výsledkov dokazovania.

3. Slovenská sporiteľňa a.s. (banka) dňa 15.08.2006 uzatvorila so žalovanými zmluvu o splátkovom úvere č. 273988317 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej sa Slovenská sporiteľňa, a.s. zaviazala poskytnúť žalovaným úver vo výške 3 319,39 eur a žalovaní sa ako dlžníci zaviazali úver vrátiť pri premenlivej úrokovej sadzbe vo výške 10,80% ročne (v deň uzatvorenia zmluvy) v pravidelných 119 mesačných splátkach po 47,70 Eur (1.437,- Sk), zročných vždy do 20. dňa v mesiaci, pričom prvá splátka bola zročná dňa 20.09.2006, posledná splátka bola zročná dňa 20.07.2016. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 13,11%. Súčasťou zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky veriteľa. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 27.09.2012 prejavili Slovenská sporiteľňa, a.s. ako postupca a žalobca ako postupník vôľu postúpiť pohľadávku voči žalovaným, ktorá je predmetom tohto konania, na žalobcu. Podľa Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok, postupca na žalobcu postúpil pohľadávku zo zmluvy o úvere č. 273988317 v celkovej výške 4.514,30 eur. Listom zo dňa 15.10.2012 právny predchodca žalobcu oznámil písomne žalovaným 1/ a 2/ postúpenie pohľadávky s tým, že od okamihu doručenia tohto oznámenia je možné tento záväzok uhradiť výlučne plnením žalobcovi. Žalobca v konaní

ďalej predložil predložil oznámenia banky adresované žalovaným 1/ a 2/, o postúpení pohľadávky. Ďalej predložil výzvu k úhrade a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 15.10.2012 adresované žalovaným 1/,2/, ktorými ich vyzval na okamžité uhradenie dlžnej čiastky celkom v sume 4.680,36 eur najneskôr do 30.10.2012. Uvedené bolo podľa podacieho háрку odoslané žalovanému 1/ dňa 16.10.2012 a žalovanej 2/ dňa 15.10.2012.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že pred vyhodnotením oprávnenosti uplatneného nároku sa z úradnej povinnosti zaoberal tým, či žalobca je aktívne vecne legitimovaný. Aktívna vecná legitimácia v občianskom súdnom konaní znamená oprávnenie účastníka vyplývajúce mu z hmotného práva. Pasívne legitimovaný je v konaní nositeľ subjektívnej povinnosti, vyplývajúcej z hmotného práva, splnenia ktorej povinnosti sa žalobca domáha. Žalobca odvodzoval svoju aktívnu legitimáciu na podanie žaloby od zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú uzavrel so Slovenskou sporiteľňou, a.s., na základe ktorej Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ (postupca) postúpila svoju pohľadávku voči žalovaným ako dlžníkom na žalobcu (postupníka). Vzhľadom na skutočnosť, že postupcom bola banka, postupníkom bol žalobca, ktorý nemá postavenie banky a nemá povolenie na vykonávanie bankovej činnosti a dlžníkom bol klientom banky, vzťahujú sa na postúpenie pohľadávky nielen ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 524 a nasl.), ale aj ustanovenia zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (§ 92 ods. 8). Pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou sa postupuje pohľadávka z nezosplatneného úveru z banky na tretí subjekt, je v zmysle tohto zákona vyžadované splnenie ďalších predpokladov, pričom nesplnenie čo i len jedného z nich spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy v časti postúpenia predmetnej pohľadávky. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná a jej "postúpenie" je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. V zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách môže banka postúpiť pohľadávku voči klientovi aj bez súhlasu klienta aj osobe, ktorá nemusí byť bankou vtedy, ak klient, teda dlžník je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, ak predtým banka písomne vyzve klienta na úhradu omeškaných splátok pohľadávky. Tieto predpoklady musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Písomnú výzvu banky dlžníkovi na splnenie dlhu ako nevyhnutnú podmienku platnosti postúpenia pohľadávky banky na tretiu osobu vyhodnotil aj Krajský súd v Prešove v uznesení č.k. 6Co/119/2013-135 zo dňa 29.5.2014, Krajský súd v Trenčíne v rozsudku č.k. 5Co/460/2015-138 zo dňa 13.1.2016, ktoré súdy zároveň konštatovali, že banka môže postúpiť na tretiu osobu len splatnú pohľadávku. Vedľajší účastník na strane žalovaných (do 30.06.2016) namietal nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu práve s poukazom na citované ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Žalobca ani na priamu výzvu nepredložil výzvu banky ako pôvodného veriteľa na splnenie dlhu adresovanú žalovaným, ani nepredložil akýkoľvek dôkaz o tom, že táto listina bola doručená žalovaným 1/ a 2/, resp. že by im bola (s poukazom na čl. 10 VOP, ktoré boli súčasťou zmluvy o splátkovom úvere) čo i len odoslaná (napr. doručenka, podací lístok, výpis z poštovej knihy, podací hárok a podobne), resp. zaslaná elektronickými médiami. Bolo pritom v záujme veriteľa, aby kvalifikovanú výzvu zasielal dlžníkom takým spôsobom, aby to bolo preukázateľné, a aby doklad o odoslaní (poštový podací lístok), resp. o doručení výzvy (doručenku) dlžníkom uschovával pre prípad jeho potreby v budúcnosti. Keďže žalobca nepreukázal, že pôvodný veriteľ pred postúpením pohľadávky na žalobcu písomne vyzval žalovaných na splnenie peňažného záväzku, že túto výzvu odoslal, a doručil, a vedľajší účastník na strane žalovaných do 30.06.2016 a žalovaná 2/ z tohto dôvodu namietali nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 27.09.2012 je v časti postúpenia pohľadávky voči žalovaným absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a to pre nedodržanie zákonnej podmienky uvedenej v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách.

5. Na uvedenom závere nezmení nič ani bod 19.16 VOP, keďže na uvedené nemožno prihladať ako na individuálne dojednanú zmluvnú podmienku so spotrebiteľom. Nachádza sa vo vopred naformulovaných všeobecných obchodných podmienkach veriteľa, ktoré spotrebiteľ - dlžník určite žiadnym spôsobom neovplyvňoval ani nedojednávával. Tieto sú vopred dané veriteľom, dokonca ich veriteľ môže kedykoľvek zmeniť a žiaden súhlas s ich novším znením od dlžníkov nevyžaduje. Naviac takéto znenie VOP je v rozpore s ust. § 53 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Dlžník ako spotrebiteľ nebol bez predchádzajúceho písomného súhlasu oprávnený postúpiť svoju pohľadávku a naopak právny predchodca žalobcu ako veriteľ bol na takéto konanie oprávnený. Táto podmienka vytvára hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami dvoch zmluvných strán, pretože výrazným spôsobom obmedzuje oprávnenie spotrebiteľa nakladať s pohľadávkou, ktorá potencionálne môže vzniknúť proti veriteľovi a nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže veriteľ súhlas s postúpením pohľadávky

odoprieť a ponecháva tak rozhodnutie na svojvoľu veriteľa. Navyše ust. § 525 ods.1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. zákona o bankách, ako aj obsiahle bankové tajomstvo (§ 91 a nasl. cit. zákona). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom - postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom - postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie ust. § 525 ods.1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Ustanovenie § 92 ods.8 zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok.

6. Ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Žalobca argumentoval, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Tento záver konštatoval Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4Obo 210/01. Súdna prax sa však už odklonila od tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, čo vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo 49/2008 zo dňa 14.5.2008 ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.1.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo, a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, a nemožno vyvodit' ani to, že dlžník by mohol namietat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky len vtedy, ak by postupca postúpenie pohľadávky dlžníkovi neoznámil, ale postupník by postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal; na takéto rozlišovanie v postavení dlžníka nemožno nájsť oporu v ustanovení § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K správnosti týchto záverov obsiahnutých v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 76/2007 zo dňa 28.1.2009 sa priklonil aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 3.7.2012.

7. Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie žalobu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1,2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 39, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1,2, § 524 ods. 1,2, § 525 ods. 1, § 526 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, § 91 ods. 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách. Konanie v časti o zaplatenie 524,70 eur s príslušenstvom zastavil pred späťvzatie tejto časti žaloby podľa § 145 CSP.

8. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1,2 CSP. Žalovaný 1/ bol v konaní úspešný, preto by mu patrila náhrada trov konania. Nakoľko si náhradu trov konania neuplatnil, zo spisu nevyplýva, že by mu v konaní nejaké trovy vznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal. Žalovaná 2/ bola v konaní úspešná, preto jej súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % . O trovách konania vedľajšieho účastníka na strane žalovaných do 30.06.2016 súd rozhodol podľa §257 a § 259 CSP. Nakoľko žalovaní na strane ktorých vystupoval, mali v konaní úspech, súd mu priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%. V predmetnej veci právny zástupca vedľajšieho účastníka dôsledne hájil záujmy žalovaných. Po oboznámení sa s doručeným návrhom a jeho prílohami v písomnom vyjadrení uviedol dôvody, pre ktoré nemožno návrhu vyhovieť , poukázal na príslušné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, zaoberal sa podmienkami, ktoré sú v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách potrebné pre platné postúpenie pohľadávky z banky na tretiu osobu s tým, že v danom prípade tieto podmienky neboli splnené, a pohľadávka banky z tohto dôvodu nebola spôsobilá na postúpenie žalobcovi.

9. Proti tomuto rozsudku v časti vo výrokoch II., III., IV. a V. žalobca podal včas odvolanie. V odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Poukázal na to, že v bode 18.14 Všeobecných obchodných podmienok bola dojednaná možnosť banky postúpiť akékoľvek pohľadávky banky, pričom ust. § 89 ods. 1 zákona o bankách umožňuje úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchyľne od ustanovení zákona o bankách. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky.

Jeho účelom je úprava výnimiek z bankového tajomstva, ustanovenie nehorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach za splnenia, ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky v tomto ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky spolu s podaním hárkom preukazujúcim odoslanie oznámenia bez ďalšieho zakladá aktívnu legitímáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11.06.2003 a uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/133/2013 zo dňa 27.06.2014. Pokiaľ ide o nárok na náhradu trov konania vedľajšieho účastníka, podľa § 60 CSP sú stranami žalobca a žalovaný. Náhrada trov konania sa podľa § 255 ods. 1 CSP priznáva stranám konania. Ustanovenia Civilného sporového poriadku nedovoľujú súdu, aby pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, ktoré boli začaté predom nadobudnutia jeho účinnosti, aplikoval iný režim ako ten, ktorý je upravený v § 251 až 264. Združenie nebolo stranou sporu, preto nemá nárok na náhradu trov konania, pretože tento súd priznáva len strane sporu, bez ohľadu na to, kedy združenie vstúpilo do konania. Z tohto hľadiska sa rozhodnutie súdu javí ako nepreskúmateľné, v rozpore so súčasnou právnou úpravou. Uplatnil si aj trovy odvolacieho konania.

10. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

11. Žalovaná 2/ sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadrila tak, že napadnutý rozsudok žiadala potvrdiť ako vecne správny. Zdôraznila, že žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu, pretože nepreukázal doručenie výzvy právnym predchodcom žalobcu žalovaným. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka písomne vyzvala klienta na splnenie záväzku, a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením záväzku aspoň 90 dní. Pokiaľ ide o ustanovenie bodu 19. 16 Všeobecných obchodných podmienok, jeho obsahu sa žalobca nemôže dovolávať. Toto ustanovenie je v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách a žalovaným ako spotrebiteľom nebolo vysvetlené. Poukázala na to, že pokiaľ ide o rozhodnutie Najvyššieho súdu sp.zn. 4Obo/210/2001 zo dňa 11.06.2003, súdna prax sa odklonila od uvedeného názoru. V tomto smere citoval z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 17Co/792/2015 zo dňa 26.10.2016. Zdôraznil, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28.01.2009 zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit', že by dlžník nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca, ale dlžník by mohol namietat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak by postúpenie pohľadávky postupca dlžníkovi síce neoznámil, avšak postupník postúpenie pohľadávky dlžníkovi preukázal. Z ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno vyvodit' záver, že dlžník sa v takom prípade nemôže dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie. Tento právny názor Najvyššieho súdu potvrdil aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV.ÚS 337/2012 zo dňa 03.07.2012. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil nedodržanie podmienok postúpenia pohľadávky. Správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Zároveň si uplatnila trovy odvolacieho konania.

12. Žalobca sa k vyjadreniu žalovanej 2/ písomne vyjadril tak, že, ak by zákonodarca mienil v § 92 ods. 8 zákona o bankách upraviť podmienky, ktorých splnenie je potrebné na platné postúpenie pohľadávky veriteľa, zároveň by to premietol do poznámky pod čiarou k § 4 ods. 6 zákona o spotrebiteľských úveroch, jednoznačným odkazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Zákonodarca však neodkazuje na toto ustanovenie, ale na § 524 Občianskeho zákonníka. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 9Co/20/2016 zo dňa 02.05.2017 a na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 19Co/ 2/2016 zo dňa 02.05.2017.

13. Žalovaná 2/ sa ďalej písomne vyjadrila tak, že poukázala na dôvodovú správu k § 92 zákona o bankách, podľa ktorého odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanej pohľadávke inej osobe, ktorá nie je bankou. Hlavným účelom § 92 podľa dôvodovej správy bolo nielen prelomenie bankového tajomstva, ale aj úprava možnosti použiť inštitút postúpenia pohľadávky aj osobe, ktorá nie je bankou. Na tomto mieste však zákon stanovil podmienky, za akých je možné bankovú pohľadávku postúpiť. Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/405/ 2016 zo dňa 30.05.2017 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/332/2016 zo dňa 28.03.2017.

14. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekodifikácii predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

15. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

16. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

18. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

19. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

20. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

22. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

23. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

24. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením v týchto častiach, sa odvolací súd v plnom rozsahu identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

25. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

26. Súd prvej inštancie žalobu na zapltenie žalovanej sumy zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovaným na žalobcu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách).

27. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Súd skúma vecnú legitímáciu sám, z úradnej povinnosti, a to i bez toho, aby to strany navrhli a v tomto smere je nedôvodná odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie mal vychádzať z jeho tvrdení, ktoré žalovaní nespochybnili, ako z tzv. nesporných skutkových tvrdení.

28. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

29. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovolené, ale len za určených podmienok.

30. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinnom v čase cesie (postúpenia) pohľadávky.

31. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

32. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/119/2013). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

33. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje, (alebo ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

34. Písomná výzva banky klientovi (dlžníkovi alebo ručiteľovi; klientom v zmysle § 5 písm. h/ zákona o bankách je osoba, s ktorou má banka alebo pobočka zahraničnej banky v rámci výkonu bankových činností uzavretý obchod, ktorým je vznik, zmena alebo zánik záväzkových vzťahov medzi bankou a klientom), je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolacom konaní nepreukázal zaslanie či doručenie takejto výzvy banky klientovi, žalovaným. Preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal prvú podmienku kogentne stanovenú v § 92 ods. 8 zákona č 483/2001 Z. z..

35. Písomné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky nie je výzvou, ako má na mysli citované ustanovenie, a ani ju nenahrádza. K tomu je potrebné dodať, že dôvodom, pre ktorý je možné skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky napriek inak dostatočnému oznámeniu o postúpení pohľadávky zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod č. R 119/2003, je spotrebiteľská povaha sporu.

36. Pokiaľ žalobca namieta, že žalovaný s postúpením pohľadávky bankou na tretiu osobu súhlasil, ktorý súhlas je obsiahnutý v čl. 19.16 Všeobecných obchodných podmienok, odvolací súd konštatoval, že takýto prípadný súhlas dlžníka v prípade spotrebiteľského právneho vzťahu nemôže byť obsiahnutý len vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú zo svojej podstaty stanovené všeobecne vo vzťahu k neurčitému počtu spotrebiteľov a nie individuálne pre daný prípad, ale v zmluve samotnej.

37. Vo všeobecnosti platí, že si zmluvné strany môžu dohodnúť obsah práv a povinností, ktorými sa budú riadiť. Tieto bývajú obvykle obsiahnuté priamo v zmluve, čím ale nie je vylúčená aplikácia všeobecných či iných obchodných podmienok, na ktoré zmluva môže odkazovať. Uplatnenie obchodných podmienok ale nie je neobmedzené, naopak právna úprava stanovuje základné limity. Pre spotrebiteľské zmluvy napríklad platí, že nesmú pred hrozbou absolútnej neplatnosti obsahovať dojednania, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Samotná ochrana spotrebiteľa sa však nepohybuje len na úrovni podústavného práva, ale má dopad aj do ústavnej roviny. Konkrétne ochranu spotrebiteľa možno podradiť pod ústavný princíp rovnosti (čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý sa premieta aj do súkromného práva. Princíp autonómie vôle zmluvných strán a princíp rovnosti sú zároveň doplňované princípom equity či spravodlivosti. V spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení ako spotrebiteľ, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. Ochrana spotrebiteľa spadá medzi jednu z politík Európskej únie, a preto posudzujúc vec z hľadiska unijného práva, systém ochrany spotrebiteľa, zavedený predovšetkým smernicou Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. apríla 1993 o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo dodávateľovi (viď napr. rozsudok zo dňa 27.06.2000 Oceano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240v /98 až C-244/98). Z tohto dôvodu, okrem obmedzení vyplývajúcich z ústavnoprávneho princípu rovnosti, možno od dodávateľa očakávať a vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať poctivo. Zásada poctivosti sa prejavuje okrem iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logický usporiadaný. Táto zásada nepochybne dopadá aj na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Ako uviedol Ústavný súd Českej republiky v náleze zo dňa 11.11.2013 sp.zn. I. ÚS 3512/2011, treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách - na rozdiel od obchodných zmlúv - majú slúžiť predovšetkým tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy predpisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť tomu, aby do nich, v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme, skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa uniknú. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

38. Žalobca v danom prípade tvrdiac, že pohľadávku nadobudol postúpením od banky, má riadne preukázať splnenie podmienok platného postúpenia, že predpokladom na preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie. Rozsah dôkazných povinností je v sporovom konaní zásadne určený rozsahom povinnosti tvrdiť skutočnosti, pretože na to, aby mohol účastník nejakú skutočnosť preukázať, musí ju najprv tvrdiť. V tomto zmysle právna teória hovorí o bremena tvrdenia, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že počas konania netvrdil všetky rozhodné skutočnosti, významné pre rozhodnutie, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnutie o veci samej v jeho neprospech. Dôkazná povinnosť znamená, že účastník musí na preukázanie svojich tvrdení označiť a predložiť dôkazy. Ak predložené dôkazy preukážu skutkové okolnosti tvrdené účastníkom, účastník uniesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení. Nesplnenie si povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti sa prejaví v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre účastníka, ktorý svoje bremeno v týchto smeroch neuniesol.

39. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla.

40. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobcu smerujúce čo do výroku súdu prvej inštancie ohľadom nároku Združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov na náhradu trov konania, odvolací súd dospel k záveru, že sú nedôvodné.

41. V zmysle predchádzajúceho procesného kódexu (ust. § 93 ods. 2 OSP platného a účinného do 30.06.2016) bolo možné, aby sa ako vedľajší účastník popri žalobcovi, alebo žalovanom zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV vstúpilo do konania a účinne bránilo záujmy žalovaných za vyššie uvedenej predchádzajúcej právnej úpravy. V dôsledku nového procesného kódexu (§ 82 CSP) došlo k zmene právnej úpravy v zmysle ktorej v postavení vedľajšieho účastníka mohla byť aj právnická osoba, predmetom činnosti ktorej bola ochrana práv podľa osobitného predpisu), vychádzajúc z ust. § 470 ods. 2 CSP (zachovanie právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP) účinky vstupu pôvodného vedľajšieho účastníka, keďže tento vstúpil do konania do 30.6.2016, zostali zachované.

42. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

43. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva.

44. Náhrada trov sporového konania je ovplyvnená zásadou úspechu. Zmyslom zásady úspechu je priznanie úspešnej strane náhrady trov konania, ktorými sú odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva. Za takúto stranu sporu bolo potrebné s ohľadom na zamietnutie žaloby nepochybne považovať žalovaných, a tiež Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV (s účinnosťou do 30.06.2016 v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaných - do konania vstúpil dňa 22.09.2014).

45. Vychádzajúc z Článku 37 odseku 2 ústavného zákona 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania, teda každá strana sporu má zaručenú právnym poriadkom možnosť právnej pomoci.

46. Pôvodný vedľajší účastník využil svoje právo na právne zastúpenie v tomto konaní. Odvolací súd dospel k záveru, že vo všeobecnosti za účelne v prejednávanej veci je potrebné považovať trovy pôvodného vedľajšieho účastníka, ktoré mu vznikli titulom jeho právneho zastúpenia. Účelnosť trov je vždy a za každých okolností potrebné posudzovať predovšetkým vo väzbe na výsledok sporu, v ktorom žalovaní a na jeho strane vystupujúci pôvodný vedľajší účastník dosiahli plný úspech.

47. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

48. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

49. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu vychádzajúc zo zásady úspechu v odvolacom konaní žalovaným 1/,2/.

50. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovaných 1/,2 / rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

51. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).